

INTEGRATIONSVERKET

Måste alla heta som Svensson?

En empirisk studie av namnbyten och inkomster

Mahmood Arai, Lena Schröder, Peter Skogman Thoursie och Anna Thoursie

Mahmood Arai`
Lena Schröder``
Peter Skogman Thoursie`
Anna Thoursie'''

* Mahmood Arai och Peter Skogman Thoursie är verksamma vid Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet (Mahmood.Arai@ne.su.se respektive Peter.Thoursie@ne.su.se).

** Lena Schröder är verksam vid Integrationsverket (Lena.Schroder@integrationsverket.se).

*** Anna Thoursie är verksam vid LO t.o.m. 060228, vid Tankesmedjan Agora fr.o.m. 060301 (Anna.Thoursie@arenagruppen.se).

Vi vill rikta ett stort tack till Patent- och Registreringsverket (PRV), som givit oss möjlighet att samla in dessa data. Tjänstemännen vid PRV var mycket hjälpsamma under vårt arbete i arkiven i Söderhamn. Vi vill här särskilt nämna den värdefulla hjälp vi fått av Mathias Benke, Urban Bentzer, Jan Ottosson, Per-Åke Pettersson och Runo Swärd. Stymir Olafsson och Marta Pettersson har givit utmärkt assistans i forskningsarbetet och Claudia Goldin har bidragit med viktiga kommentarer på en tidig beskrivning av våra data. Vi är också tacksamma för värdefulla synpunkter från deltagare i seminarier på Inequality Summer Institute vid Harvards universitet, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Arbetslivsinstitutet, LO och Integrationsverket. Slutligen vill vi tacka Lena Nekby och Per Pettersson-Lidbom för värdefulla kommentarer.

© Landsorganisationen i Sverige, Integrationsverket och författarna 2006

Omslagsfoto: Stefan Bohlin

Grafisk form: LO

Original: MacGunnar – Information & Media

Tryck: LO-Tryckeriet, Stockholm 2006

ISBN 91-566-2278-3

LO 06.06 500

Innehåll

Förord	4
1 Inledning	5
2 Bakgrund	6
2.1 Situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda	6
2.2 Teori	7
2.3 Tidigare studier	10
3 Svensk lagstiftning om namnbyten	13
3.1 Till vilka efternamn kan man byta?	13
3.2 Krav på nybildade efternamn	14
4 Beskrivning av data	16
4.1 Strategi för datainsamling	16
4.2 Undersökningens olika datamängder	18
4.3 Vilka byter namn?	20
4.4 Kopplingen mellan utländskt klingande efternamn och födelseregion	21
4.5 De observerade löneinkomsternas utveckling över tid för Namnbytare och Icke-namnbytare	22
5 Beräknade effekter av namnbyte på löneinkomsternas utveckling	29
5.1 Metod	29
5.2 Perioden före jämfört med perioden efter namnbytet	31
5.3 Jämförelse år för år	31
5.4 Ökar effekten med tiden?	32
5.5 Är effekterna olika beroende på vilken inkomst man hade från början?	32
6 Sammanfattning	35
Referenser	38

Förord

NAMNPROJEKTET INITIERADES för några år sedan av forskare vid Stockholms universitet. De frågor forskarna ville undersöka har att göra med individers byten av efternamn och då särskilt byten från namn som klingar utländskt till namn som klingar svenskt eller är neutrala. Hur vanligt är det att sådana namnbyten sker? Spelar det någon roll för individens framgångar på arbetsmarknaden om namnet låter utländskt eller om det låter svenskt?

Integrationsverket och Landsorganisationen ser projektets frågeställningar som angelägna och har därför delfinansierat projektets omfattande datainsamling. Projektet ingår som en del i Integrationsverkets och Landsorganisationens överenskommelse om att gemensamt agera mot diskriminering och för integration i samhället.

Det vetenskapliga arbetet med Namnprojektet har bedrivits av professor Mahmood Arai och docent Peter Skogman Thoursie vid Nationalekonomiska institutionen på Stockholms universitet.

Den rapport vi nu gemensamt publicerar är en svensk, populärvetenskaplig presentation av forskningsresultaten. Rapporten bygger till stor del på *Social Taste for Immigrant Names: An Empirical Examination of Surname Change and Earnings* av Mahmood Arai och Peter Skogman Thoursie. Den engelskspråkiga studien kan laddas ned från <http://people.su.se/~ma> eller <http://people.su.se/~pskog>.

Norrköping och Stockholm i maj 2006

ANDREAS CARLGREN
GENERALDIREKTÖR
INTEGRATIONSVERKET

WANJA LUNDBY-WEDIN
ORDFÖRANDE
LANDSORGANISATIONEN

1 Inledning

HUR KOMMER DET SIG ATT personer med utländsk bakgrund har lägre lön, lägre sysselsättning och högre arbetslöshet än de med svensk bakgrund? Varför finns dessa skillnader oavsett individernas utbildningsnivå? Varför försvinner inte skillnaderna efter ett antal år på den svenska arbetsmarknaden och varför gäller de även för de invandrades barn som fötts i Sverige?

I detta projekt används ett helt nytt angreppssätt för att belysa dessa frågor. Kan det vara så att efternamnet har betydelse på den svenska arbetsmarknaden? Finns det uppfattningar och värderingar i majoritetssamhället som innebär olika chanser om efternamnet låter utländskt jämfört med om det låter svenskt?

Syftet med projektet är att undersöka om situationen på arbetsmarknaden förändras för utrikes födda personer som bytt efternamn i jämförelse med utrikes födda som inte bytt namn.

Den metod vi använder är att studera inkomstutvecklingen¹ för personer som övergivit sina ursprungliga utländskt klingande efternamn och bytt till ett namn som låter svenskt. Att byta sitt efternamn är mer vanligt bland personer födda i länder i Afrika och Asien och i länder där slaviska språk talas. Särskilt vanligt är det att överge efternamnet Mohammed.

De som senare kommer att byta namn har ungefär samma inkomster före namnbytet som en kontrollgrupp som behåller sina namn. Efter namnbytet har Namnbytare en mer positiv inkomstutveckling än kontrollgruppen Icke-namnbytare. Dessa resultat är en klar indikation på att utrikes födda inte behandlas på samma sätt som inrikes födda på den svenska arbetsmarknaden.

¹ Det inkomstbegrepp som används är *löneinkomst*, som är all kontant bruttolön enligt arbetsgivares kontrolluppgifter till Riksskatteverket.

2 Bakgrund

2.1 Situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda

Under 1960-talet och början av 1970-talet hade utrikes födda i genomsnitt högre sysselsättning, högre förvärvsinkomster och lägre arbetslöshet än genomsnittet för personer födda i Sverige. Detta förändrades i mitten av 1970-talet. Sedan dess har sysselsättning och inkomster för utrikes födda, och deras barn, i genomsnitt varit lägre och arbetslösheten i genomsnitt högre jämfört med genomsnittet för dem som är födda i Sverige.²

Tidigare forskning har till stor del varit inriktad på att studera i vilken mån olika individuella egenskaper kan vara en förklaring till dessa skillnader på arbetsmarknaden. Med traditionellt upplagda statistiska metoder är det möjligt att jämföra sysselsättning, inkomster och arbetslöshet för individer med liknande egenskaper, till exempel samma ålder, kön, utbildning och antal barn.

Trots att ett flertal studier har använt sådana kontrollmetoder kvarstår alltid en oförklarad skillnad mellan inrikes och utrikes födda. I många fall är det till och med så att skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda blir större efter kontroll för olikheter i individuella egenskaper. Oavsett utbildningsnivå, ålder, tid i Sverige med mera visar de flesta studierna att de oförklarade skillnaderna är störst för dem som är födda i ett land utanför Europa.

Vad kan ligga bakom dessa oförklarade skillnader? Inom forskningen har det framförts en rad förklaringar till det oförklarade. Bristande kunskaper i svenska språket framförs som en sannolik orsak i många studier där man saknat uppgifter om individernas kunskaper i svenska. Diskriminering anges som den mest troliga förklaringen i studier av infödda

2 För studier om utrikes föddas sysselsättningsmöjligheter och inkomstutveckling, se t.ex. Aguliar & Gustafsson (1994), Arai m.fl. (1999), Arai & Vilhelmsson (2004), Edin m.fl. (2000a), Edin & Åslund (2001), Ekberg (1994), Nelander m.fl. (2004), Lundborg (2000), Nekby (2002), Rashid (2004), Wadensjö (1997), Vilhelmsson (2002) samt Österberg (2000). Studier av inkomster och sysselsättning för infödda med utländsk bakgrund har gjorts av bl.a. Arai m.fl. (2000), Beh-toui (2004; 2006), Hammarstedt (2003), Hammarstedt & Palme (2004), Lund m.fl. (2002), Nekby & Özcan (2006), Nilsson (2004), Vilhelmsson (2002), Österberg (2000). För översikter, se t.ex. Integrationsverket (2006) och Nekby (2003). För en diskussion om etniska klyftor i det svenska samhället, se t.ex. Lindberg & Dahlstedt (2002).

ungdomar med svensk och med utländsk bakgrund och där data finns på bland annat skolbetygen i svenska (Vilhemsson 2002; Behtoui 2004, 2006; Nekby & Özcan, 2006). Samma sak gäller studier av adoptivbarn med europeiskt och icke-europeiskt utseende och av dem som förlorade jobben under sysselsättningskrisen i början av 1990-talet (Rooth, 2002; Arai & Vilhelmsson, 2004). Andra forskare söker förklaringar i politikförändringar, till exempel att arbetskraftsinvandringen upphörde i mitten på 1970-talet, att ansvaret för att ta emot flyktingar flyttades från Arbetsmarknadsverket till kommunerna (ofta till deras socialförvaltningar) i början av 1980-talet och att den så kallade "hela Sverige politiken" innebar att flyktingar hänvisades till kommuner där det fanns gott om bostäder men ont om jobb (Ekberg, 2004; Edin & Åslund, 2000b).

I denna studie vidgar vi kunskaperna genom att tillföra en ny dimension nämligen vilken betydelse ett svenskt eller utländskt klingande namn har för individens möjligheter på arbetsmarknaden.

2.2 Teori

Sociala preferenser och namn

En av de mest framstående teoretiska studierna av namns betydelse är Lieberson (2000). Där, liksom i de flesta andra teoretiska och empiriska studier, är förnamnet i fokus. I Liebersons analys avspeglar föräldrarnas val av förnamn till sina barn de rådande sociala värderingarna i det omgivande samhället. Detta gör valet av förnamn lämpligt för att studera förändringar i sociala preferenser. Förändringar i hur vanligt det är att föräldrar ger vissa förnamn till sina barn, det vill säga förnamnets varierande popularitet beroende på när barnen är födda, återspeglar därmed förändringar i sociala preferenser.

Lieberson undersöker om och i så fall hur det finns några systematiska skillnader i hur grupper i USA med olika etnisk bakgrund väljer förnamn till sina barn. Han finner att så är fallet. Till exempel väljer invandrare med rötter i Asien ofta förnamn, särskilt för sina söner, som är vanliga bland vita, infödda amerikaner. Detta assimileringssmönster blir (ännu) tydligare i nästa generation. Mammor som är födda i USA men vars föräldrar är födda i Asien eller Mexiko väljer i mycket större utsträckning än sina föräldrar "vita, amerikanska" förnamn för såväl sina söner och döttrar.

Däremot har skillnaderna mellan svarta och vita barns förnamn i USA ökat markant under de senaste 20–30 åren. Dessa namn signalerar individens grupptillhörighet och återspeglar, enligt Lieberson, till stor del kraftiga förändringar i vad han kallar för sociopolitiska krafter.

Lieberson analyserar också om och i så fall hur artister förändrar sina ursprungliga för- och efternamn. Han finner att det finns en stark tendens för vita artister att förändra sina ursprungliga namn i en mer anglosaxisk riktning. Några av hans exempel är Robert Zimmerman som blir Bob Dylan, Maria Kalogeropoulos blir Maria Callas, Allen Konigsberg blir Woody Allen, Bernard Schwartz blir Tony Curtis, Anna Maria Italiano blir Anne Bancroft och Frederick Austerlitz blir Fred Astaire.

Ett annat exempel är resultaten i Watkins & London (1994) som studerar hur judiska och italienska invandrare till USA i början av 1900-talet förändrar sina namn. De observerar en tendens till assimilerings då dessa personer ofta förändrar sina namn i anglosaxisk riktning. Dessa försök till assimilation uppstår som reaktioner på majoritetssamhällets värderingar. De som nyligen invandrat uppfattar att möjligheten att lyckas i det nya samhället kräver en anpassning till de rådande sociala preferenserna. Detta kan innebära att man överger sina ursprungliga namn och tar nya namn som ligger i linje med majoritetssamhällets värderingar.

Relevans för vår undersökning

Liebersons infallsvinkel, att val av förnamn speglar rådande sociala preferenser, kan användas när det gäller vuxnas val av efternamn till sig själva och sina barn. Undersökningspopulationen i vår studie är vuxna personer som, i och med att de invandrat till Sverige, mött en plötslig kulturell förändring i sin omgivning. Vad som tidigare värdesattes behöver nu inte vara lika värdefullt – det kan till och med ses ned på av det nya majoritetssamhället. Därmed kan de nya sociala värderingarna utgöra en stark påverkan på dem som invandrat, exempelvis om de upplever att deras namn uppfattas negativt av majoritetssamhället.

Namnbyten och arbetsgivarbeteende

Att ändra sitt namn kan knappast vara ett effektivt sätt att dölja sitt ursprung. Om en arbetssökande kallas till en intervju kommer hennes

eller hans fysiska kännetecken, hud- och hårfärg, etc. eller eventuella språkliga brytning att märkas. Hur skulle en persons namn kunna påverka hans eller hennes möjligheter att få ett arbete?

Två infallsvinklar, som är till hjälp för att besvara ovanstående frågor och försöka förstå de ekonomiska konsekvenserna av byten från utländskt till svenskt klingande namn, är teorier om preferenser för diskriminering (Becker, 1957) respektive teorier om statistisk diskriminering (Phelps, 1972; Aigner & Cain, 1977).

När arbetsgivare eller anställda eller kunder har värderingar om olika typer av namn, kan vi använda teorier om preferenser för diskriminering för att förklara varför namnbyten kan förbättra chanserna för en person på arbetsmarknaden.

Arbetsgivare kan föredra att ha att göra med personer som har svenskt klingande namn framför dem med utländskt klingande. Även om arbetsgivaren själv inte har preferenser för diskriminering kan anställda eller kunder ha sådana preferenser. Redan anställda kan protestera genom att sänka sin arbetsproduktivitet och kunder kan vända sig till andra företag om arbetsgivaren anställer personer med utländskt klingande namn. Därmed blir personer med sådana namn mindre lönsamma att anställa.

En person med ett utländskt klingande namn kan uppfatta dessa preferenser. För att undvika de sociala och ekonomiska kostnaderna som är förknippade med att ha ett namn av en typ som ogillas, byter hon eller han namn till ett som passar sådana preferenser.

Teorier om statistisk diskriminering baseras på att arbetsgivaren inte har all relevant information om den enskilde arbetssökande och att det är kostsamt att skaffa sig kunskap om varje arbetssökandes individuella produktivitet.

Arbetsgivare kan därför tillskriva en enskild person det beteende eller de egenskaper som är de vanligaste, eller som arbetsgivaren tror är de vanligaste, hos den grupp personen tillhör. Det behöver inte betyda att arbetsgivaren direkt ogillar personer från vissa grupper, det vill säga har preferenser för diskriminering. Det kan vara så att arbetsgivare från majoritetssamhället anser sig ha bättre "allmän kunskap" om produktiviteten hos personer med svensk bakgrund, och tror att svensk bakgrund manifesteras i ett svenskt klingande namn. Det kan också vara

så att arbetsgivaren tror sig bättre kunna bedöma den individuella produktiviteten hos personer med svensk bakgrund.

Om en sådan arbetsgivare får till exempel 200 ansökningar till ett ledigt jobb, kan den första sorteringsmekanismen bli den sökandes namn. Tid är pengar och det finns sällan tid att intervjua mer än en bråkdel av dessa 200 personer. Personer med svenskt klingande namn ges därför företräde till intervjuerna. En person som har ett utländskt klingande namn får således inte någon chans att komma till intervju och personligen visa arbetsgivaren "vad han eller hon går för".

Även om arbetsgivarens avsikt inte varit att diskriminera, blir resultatet ändå diskriminerande för personer med utländsk bakgrund. Individerna bedöms inte efter sina individuella meriter utan efter sanna eller falska uppfattningar om genomsnittliga gruppskillnader mellan personer med svensk och med utländsk bakgrund.

Även i fallet statistisk diskriminering är det tänkbart att en person med ett utländskt klingande namn uppfattar att chansen att få komma till en anställningsintervju är större för dem som har svenskt klingande namn.

2.3 Tidigare studier

På senare tid har forskningen riktat intresset mot hur arbetsgivare värderar och behandlar individer som antas tillhöra minoritetsgrupper.³ En metod som används i flera länder är "situation testing". Metoden går ut på att personer med liknande utbildning och erfarenheter, men tillhörande majoritets- respektive minoritetsgrupper, söker samma lediga arbeten. Resultaten från sådana studier i Belgien, Nederländerna och Spanien visar att namnet har betydelse. I de fall där jobbet går till den arbetssökande från majoritetsbefolkningen, sker bortsorteringen av minoritetsgruppen i de flesta fallen redan vid den inledande kontakten med arbetsgivaren, det vill säga omedelbart efter att individen uppgivit sitt namn i ett telefonsamtal (Zegers de Beijl, 2000).

Att individens namn kan ha betydelse framgår också i Bertrand & Mullainathan (2004) som är en studie på amerikanska data. I denna

³ Att efternamnet kan ha betydelse framgår också av Anonymitetsutredningens (SOU 2005:115) betänkande *Avidentiferaade jobbsökningar – en metod för mångfald*.

skickades fabricerade ansökningshandlingar ("correspondence testing") ut till arbetsgivare som annonserat efter arbetskraft i tidningar i Boston och Chicago. Ansökningshandlingarna hade slumpmässigt givits namn som var antingen typiskt afro-amerikanska eller typiskt vita.

Ansökningar med förnamn som signalerade att den som söker jobbet troligen tillhörde den vita befolkningen gav i genomsnitt 50 procent högre chans att kallas till intervju än ansökningar med förnamn som signalerade att den sökande troligen tillhörde den afro-amerikanska befolkningen, trots att kvalifikationerna i ansökningarna i genomsnitt var identiska.

Att bo i ett högstatusområde förbättrade chanserna – för alla – att bli kallade till intervju. Men en ansökan med ett afro-amerikanskt namn, där adressen var belägen i ett högstatusområde, gav i genomsnitt lägre chans att komma till intervju jämfört med om motsvarande ansökan hade haft ett vitt namn.

Resultaten i Bertrand & Mullainathan står emellertid inte oemotsagda. I en annan amerikansk studie, Fryer & Levitt (2004), där ekonomiska metoder utan någon experimentell ansats används, drar författarna slutsatsen att de inte kan finna något negativt samband mellan att ha ett "distinctively Black name and later life outcomes after controlling for a child's circumstances at birth."

Svenska studier

De undersökningar som vi hittills återgivit avser förhållanden i andra länder, främst USA. Att namn kan ha betydelse också i Sverige idag framgår av en intervjuundersökning som genomfördes i slutet av 1990-talet, (se Arai m.fl., 1999). Ett slumpmässigt urval av arbetslösa tillfrågades om vilken betydelse de trodde att individens hudfärg, hårfärg och namn har för chansen att få ett jobb, (se tabell 1).

Oavsett om intervjupersonen var född i Sverige eller i ett annat land, ansåg omkring tre fjärdedelar av de intervjuade att namnet i "hög" eller "viss grad" påverkar möjligheten att få ett arbete. Cirka hälften av de intervjuade, oavsett födelseland, trodde att det förekom att personer avstod från att söka ett arbete enbart på grund av sin utländska bakgrund.

En ytterligare indikation på det svenska majoritetssamhällets värderingar av personer med utländskt klingande namn är resultaten från

Personers uppfattning om betydelsen av hudfärg, hårfärg och namn för möjligheterna att få arbete. Procent

	Födelseland	
	Sverige	Övriga världen
<i>I största allmänhet, i vilken grad tror du att mörkt hår eller mörk hudfärg påverkar möjligheten att få ett arbete?</i>		
I hög grad	35,0	39,6
I viss grad	48,0	30,7
I liten grad	9,0	12,9
Inte alls	3,4	10,9
Vill ej svara	4,7	5,8
<i>I största allmänhet, i vilken grad tror du att ett utländskt namn påverkar möjligheten att få ett arbete?</i>		
I hög grad	30,1	39,1
I viss grad	47,6	31,0
I liten grad	11,7	11,4
Inte alls	6,2	11,2
Vill ej svara	4,5	7,4
<i>I största allmänhet, i vilken grad tror du att det förekommer att man låter bli att söka ett utannonserat arbete enbart på grund av sin utländska bakgrund?</i>		
I hög grad	15,8	16,0
I viss grad	39,5	30,0
I liten grad	13,0	17,8
Inte alls	10,9	24,1
Vill ej svara	20,9	12,2
Antal observationer	469	394

Källa: Arai m.fl. (1999), sid. 47.

Tabell 1

en experimentell studie (Ahmed, 2004). I ett så kallat tillitsspel tilldelades spelarna en summa pengar och spelet går ut på att testa förtroende och preferenser för spelare med olika efternamn. Manliga spelare visade sig ha preferenser för motspelare med namn som var svensk- eller europeisk klingande. Något motsvarande mönster fanns inte hos kvinnliga spelare.

3 Svensk lagstiftning om namnbyten

3.1 Till vilka efternamn kan man byta?

Namnlagen (SFS 1982:670 med senare ändringar och tillägg) reglerar byten av förnamn, mellannamn och efternamn i Sverige. Patent- och registreringsverket (PRV) är den myndighet som handlägger ärenden som rör ändringar av efternamn, förutom de ändringar som har att göra med giftermål eller partnerskap vilka handläggs av Skatteverket.

Ändringar till *befintliga* efternamn är endast möjligt under en av följande två förutsättningar:

- 1) Genom giftermål eller partnerskap är det möjligt att anta make/makas/partners efternamn, om inte detta namn förvärvats i ett tidigare äktenskap eller partnerskap.
- 2) För att få återuppta ett gammalt släktnamn ska namnet ha burits i rakt nedstående led inom de senaste 100 åren och funnits i minst två generationer.

Dessa bestämmelser innebär att invandrare som vill byta sitt utländskt klingande efternamn till något som låter svenskt, och som inte har någon nära släkt med svenskt klingande efternamn – det vill säga de flesta – måste välja ett *nybildat* efternamn.

Samtliga byten av efternamn, såväl till befintliga som nybildade, sker genom ansökan till PRV (såvida inte bytet har med giftermål eller partnerskap att göra, se ovan). Om efternamnet är befintligt prövar PRV om bytet är tillåtet enligt Namnlagen. Om efternamnet är nybildat ska PRV godkänna det föreslagna namnet.

Kostnaden (i januari 2006) för att byta efternamn är 1 500 kronor för en person och 3 000 kronor när flera släktingar eller familjer i släkten gör en gemensam ansökan. En vanlig handläggningstid för att ändra ett efternamn, givet en fullständigt och korrekt ifyllt ansökan, är cirka 6 veckor (i januari 2006).

3.2 Krav på nybildade efternamn

Till en ansökan om nybildat efternamn ska sökanden bifoga högst tre förslag till nybildat efternamn och ange skäl för ansökan. Skäl för namnbyte kan exempelvis, enligt PRV, vara att ett namn är svårt att uttala, stava, är till obehag för bäraren eller att förväxling sker på grund av att namnet är vanligt förekommande.

Nybildade namn ska ha en språklig form som passar in i svenskan för att PRV ska bifalla ansökan. PRV ger namnet Anncoccozz⁴ som exempel på ett nybildat namn som fått avslag på grund av att detta villkor inte anses uppfyllt (återfinns på PRV:s hemsida över nybildade namn som fått avslag). Det kan diskuteras i vilken utsträckning sådana regler kan ses som krav på assimilering i den svenska namnlagstiftningen. Det är sannolikt svårt att få ett nybildat efternamn godkänt, som mycket väl passar in i exempelvis det kurdiska språket men inte alls i det svenska.

Men det går ändå att säga att det sker en internationalisering av det svenska efternamnsskicket. Regeringsrätten, som är den högsta instans till vilken PRV:s beslut kan överklagas (se längre ned) har exempelvis godkänt efternamnet Beachman då ”det inte kan anses ha en sådan språklig form att det är olämpligt som efternamn här i landet” (Beachman, RÅ 1997 ref. 75 I).

Nybildade efternamn ska även uppfylla vissa andra krav än att passa in i det svenska språket för att godkännas. Dessa krav handlar ofta om att undvika förväxlingar med andra efternamn, varumärken, konstnärliga verk, etc.

Om en person med begränsad kunskap i det svenska språket vill byta till ett nybildat, svenskt klingande efternamn och kravet från PRV är att detta namn ska passa väl in i det svenska språket kan det bli svårt för honom eller henne att komma på några förslag. PRV har en ”katalog” över nybildade, svenskt klingande efternamn, det vill säga namn som inte bärs av någon individ. Därutöver har PRV på sin hemsida ett system som de kallar för *efternamnsförslag* för att skapa nybildade, svenskt klingande efternamn.

Svenskt klingande efternamn kan oftast delas in i klart avgränsade

⁴ §12, 1 p namnlagen (1982:670) namn som till bildning, uttal eller stavning har en sådan språklig form att det inte är lämpligt som efternamn här i landet.

delar, förled respektive slutled. Det exempel som nämns på hemsidan är namnet Lindberg som består av förleden Lind- och slutleden -berg. På hemsidan under systemet med efternamnsförslag presenterar PRV en mängd kombinationer av "namndelar" enligt detta system.

Den som vill byta namn kan experimentera fram namnkombinationer genom att klicka på en mängd olika förled och slutled. I linje med internationaliseringen av det svenska efternamnskicket går det också i PRV:s system att välja bort kombinationer som innehåller bokstäverna å, ä och ö.

PRV understryker att de namn som erhålls med hjälp av detta system uteslutande är förslag på tänkbara namn. Namnförslagen ska därför endast betraktas som en hjälp i processen med att ta fram nya efternamn. PRV kan inte garantera att ett namnförslag som deras system genererar kommer att godkännas.

4 Beskrivning av data

4.1 Strategi för datainsamling

Under 1990-talet ändrade ungefär 40 000 personer sina efternamn genom ansökningar till PRV. Ett heltäckande elektroniskt register över namnbytare finns enbart för den senare delen av 1990-talet. Före dess är registret manuellt. Varken det elektroniska eller det manuella registret har dock uppgifter över vilka efternamn som namnbytarna övergett.

En möjlighet för oss att finna de övergivna efternamnen skulle vara att gå igenom varje enskilt fall i registren på PRV, det vill säga samtliga cirka 40 000 enskilda fall i PRV:s register, ett efter ett. Detta tillvägagångssätt hade nackdelen att vi skulle tvingas att lägga ned extremt lång tid på att gå igenom tiotusentals fall utan intresse för vår undersökning.

För vår undersökning behövdes data på de invandrare som bytt sina utländskt klingande efternamn till svenskt klingande, utan att gifta sig eller ingå partnerskap. På grund av bestämmelserna i Namnlagen (se avsnitt 3.1) återfanns denna typ av namnbyten med stor sannolikhet bland dem som bytt till nybildade efternamn, inte till befintliga.

Efter att ha rådgjort med tjänstemännen på PRV, valde vi följande strategi. Alla nybildade efternamn som personer ansökt om att byta till publiceras i *Tidning för Kungörelser om Efternamn* före ett eventuellt godkännande från PRV:s sida. Vi började med att gå igenom varje nummer (tidningen utkommer två gånger per månad) under perioden 1991–2000 och notera vilka nybildade efternamn som fanns anmälda.

Sedan kontrollerade vi om dessa namnförslag slutligen hade godkänts. Om så var fallet gick vi vidare med att bedöma om det övergivna namnet var utländskt klingande.

Vilka typer av namn skulle vi bedöma som utländskt klingande? Ett kriterium var att de skulle vara svårt att uttala eller stava för de flesta infödda. Detta kriterium var dock inte tvingande. Det finns ju namn som är lätta att stava och uttala men som historiskt inte är vanliga i Sverige. Vi observerade till exempel flera ansökningar där de sökande ville överge olika varianter av namnet Mohammed för ett svenskt klingande

efternamn. Andra exempel som vi observerade var ansökningar där de sökande vill ändra efternamn som slutade på ändelsen ”-vic”. Även om dessa namn varken är svåra att uttala eller stava inkluderade vi dem i gruppen utländskt klingande efternamn.

Om det övergivna namnet bedömdes som utländskt klingande noterade vi registreringsnumret på den fil i PRV:s register där samtliga handlingar i ärendet fanns. Dessa filer hämtades sedan av PRV:s personal från arkivet.

Från filerna tog vi kopior (i en kopieringsapparat, inte elektroniskt) av ansökningarna. En ansökan innehåller bland annat det ursprungliga efternamnet, skäl till namnbytet, det nya efternamnet, datum då bytet trädde i kraft och personnummer. Vi upprättade inte några elektroniska register utan arbetade enbart med papperskopior.

Dessa papperskopior användes senare för att koda de olika ursprungliga efternamnen i olika kategorier. Vi observerade ett klart mönster. Den största gruppen av namnbytare (504 stycken) hade ursprungsnamn som är vanliga i Asien (främst Mellanöstern) och Afrika (främst Nordafrika). Den näst största gruppen (454 stycken) hade ursprungsnamn som är vanliga i före detta Jugoslavien, Polen och i före detta Sovjetunionen. Den tredje största gruppen (155 stycken) hade finska ursprungsnamn. Ett mindre antal av namnbytarna (52 stycken) hade latinamerikanska/spanska ursprungsnamn. Ursprungsnamnen i den resterande gruppen (96 stycken) var tämligen heterogena.

De ursprungliga efternamnen kodades därför i följande fem kategorier:

- Asien/Afrika
- Slaviska
- Finska
- Latinamerikanska/spanska
- Övriga

Ansökningar med personer som ville överge olika stavningsvarianter av efternamnet Mohammed var speciellt frekventa. Därför summerade vi dem – de var 90 stycken och utgjorde sju procent av samtliga byten från utländskt till svenskt klingande namn – men gav dem ingen speciell kod utan hänförde dem till kategorin Asien/Afrika.

Kodningsprocessen resulterade i ett handskrivet pappersark per ansökan som innehöll de(n) sökandes personnummer, koden för typen av ursprungligt namn och datum för namnbytet. Några andra listor gjordes inte, vare sig på papper eller elektroniskt.

Pappersarken överlämnades sedan till Statistiska centralbyrån (SCB) där de skannades in och sedan matchades till register med uppgifter om förvärvsinkomst, utbildningsnivå, invandringsår, födelseland,⁵ etc. Sedan avidentifierades datamängden av SCB genom att personnumret ersattes med ett löpnummer. Efter detta överlämnade SCB datamängden till oss.

4.2 Undersökningens olika datamängder

I undersökningen används flera olika databaser. En utförlig presentation av dessa finns i Arai och Skogman Thoursie (2006). Här ges enbart en översiktlig presentation.

Huvuddata

– namnbytare från utländskt till svenskt klingande namn 1991–2000

I fokus för undersökningen står de personer som bytt från ett utländskt till ett nybildat svenskt klingande namn. Dessa huvuddata har sammanställts enligt beskrivningen i föregående avsnitt. Eftersom vi är intresserade av deras situation på arbetsmarknaden har vi uteslutit yngre och äldre personer ur datamängden (födda före år 1938 eller efter år 1971). I för arbetsmarknaden relevanta åldrar återstår då 1 261 personer. I de statistiska analyserna av namnbyte och inkomster används endast en begränsad del av dessa huvuddata:

- 1) Enbart de som bytte efternamn under perioden 1994–1997. Anledningen till denna avgränsning är att vi behöver kunna följa deras inkomstutveckling några år före och några år efter tidpunkten för namnbytet.
- 2) Enbart de som bytte från efternamn inom kategorierna Asien/Afrika eller Slavisk. Inom dessa två kategorier är antalet namnbyten störst.⁶ Vi bedömde det som mer meningsfullt att göra statistiska analyser

5 Eller födelseregion, som är ett vidare begrepp än födelseland, i de fall där det endast finns ett fåtal personer i datamängden som har ett visst födelseland.

6 Som framgår av nästa avsnitt är namnbytare också starkt överrepresenterade bland personer födda i Asien/Afrika eller i slaviska länder.

på en sammanslagning av de två största kategorierna av namnbytare än att göra separata analyser på de fem olika kategorierna. Avståndet är stort till den tredje största kategorin: de som bytte från finska namn. Avgränsningen till namnbytare perioden 1994–1997 inom kategorierna Asien/Afrika och Slavisk innebär att antalet observationer sjunker rejält till enbart 244 personer. Det innebär också att det inte skulle vara meningsfullt att göra separata analyser på kategorierna Asien/Afrika och Slavisk.

- 3) De personer som före namnbytet hade inkomster ovanför den 90:e percentilen uteslöts. Vår bedömning är att dessa personer tillhör en grupp vars arbetsmarknadsmöjligheter redan från början är goda eller mycket goda. Några substantiella förbättringar i dessa individers inkomstutveckling kan inte förväntas. Om några förbättringar ändå skulle äga rum är det troligt att de skulle uppstå under en längre period som inte täcks av våra data. Genom denna begränsning uteslöts ytterligare 36 individer.
- 4) Även de 41 individer som under minst ett helt år uppburit förtidspension eller sjukersättning uteslöts. Här är bedömningen att dessa personers arbetsmarknadsmöjligheter redan från början är så begränsade att ett namnbyte inte skulle göra någon större skillnad.
- 5) Slutligen uteslöts 8 individer med ofullständiga inkomstuppgifter.

Efter alla dessa avgränsningar återstår 159 individer i de huvuddata som används i de statistiska analyserna av inkomster och namnbyte. En analys av de 85 individer som uteslutits under punkterna 3–5 ovan visar inga anmärkningsvärda skillnader i övriga bakgrundsegenskaper jämfört med de 159 som behållits. De uteslutna är äldre (5 år) och har varit något längre tid i Sverige (2 år).⁷

Kontrollgrupp

I analyserna använder vi *alla icke-namnbytare födda i länder i Afrika, Asien eller i slaviska länder* som kontrollgrupp. I kontrollgruppen ingår 69 988 individer födda i perioden 1938–1971.

⁷ För detaljer, se Arai & Skogman Thoursie (2006).

4.3 Vilka byter namn?

Innan vi påbörjar analysen av namnbyten och inkomster på det begränsade datamaterialet är det av intresse att redovisa hur vanligt det är att byta namn och om det finns skillnader mellan personer som är födda i olika delar av världen. Vi redovisar här endast byten från utländskt klingande till nybildade svenskt klingande efternamn i den utrikes födda befolkningen och använder då hela datamängden (1 261 personer).⁸

Utrikes född befolkning^a och namnbytare^b fördelade på geografiska regioner. Procent.

Region	Utrikes född befolkning	Namnbytare
Finland	20,9	13,2
Latinamerika och Spanien	5,4	2,5
Asien och Afrika	20,2	36,6
Slaviska länder ^c	15,8	28,6
Övriga Europa	25,7	16
Övriga länder	11,9	3,2
Totalt	100,0	100,0
Antal observationer		1 261

a) Uppgifterna om den utrikes födda befolkningen är baserade på ett slumpmässigt urval på 2 procent av hela befolkningen i åldrarna 17–54 år 1991.

b) Avser alla byten från utländskt till svenskt klingande namn 1990–2000.

c) Slaviska länder = Polen och länder i det forna Jugoslavien samt forna Sovjetunionen.

Tabell 2

När vi jämför namnbyterna med hela den utrikes födda befolkningen framkommer en intressant bild. De som byter från namn som låter som om de har sitt ursprung i länder i Afrika, Asien eller i slaviska länder är inte bara de antalsmässiga största grupperna. Namnbyten är också betydligt vanligare bland personer födda i just dessa regioner. De som är födda i länder i Afrika eller Asien utgör enbart 20 procent av den utrikes födda befolkningen men hela 37 procent av namnbyterna. Samma sak gäller för personer födda i slaviska länder som uppgår till 16 procent av den utrikes födda befolkningen men 29 procent av namn-

⁸ En detaljerad redogörelse för alla typer av namnbyten finns i Arai & Skogman Thoursie (2006).

byterna. För alla andra geografiska regioner gäller en lägre andel bland namnbyterna än i befolkningen.

Vi har tidigare noterat att efternamnet Mohammed är vanligt förekommande bland Namnbytare. Enligt SCB:s register över namn år 2004 fanns då 2 221 personer med efternamnet Mohammed med olika stavningsvarianter.⁹ Det betyder att endast 0,6 procent av samtliga personer som är födda i länder i Afrika eller Asien har efternamnet Mohammed med stavningsvarianter. I förhållande till hur ovanligt efternamnet Mohammed med varianter är bland personer födda i länder i Afrika eller Asien är det en stark överrepresentation i våra data över Namnbytare. Där finns 90 personer som övergivit varianter av efternamnet Mohammed, vilket är hela 8,8 procent av samtliga som byter namn i kategorin Afrika/Asien.

4.4 Kopplingen mellan utländskt klingande efternamn och födelseregion

Hur väl överensstämmer individens utländskt klingande efternamn med hennes eller hans födelseregion? När vi, i början av projektet, kodade de ursprungliga efternamnen i de fem kategorierna Asien/Afrika, Slavisk, Finsk, Latin och Övrig hade vi ingen information om i vilka områden i världen individerna var födda. Vi hade alltså inte födelseregionen som grund för kodningen.

Efter att SCB matchat våra ursprungsdata med sina register framgår dock att det är en någorlunda god överensstämmelse mellan vår klassificering av de övergivna efternamnen och personernas födelseregion. Det är dock en viss diskrepans vad gäller efternamn i kategorin Slavisk och födelseregion. Orsaken är sannolikt att restriktioner i data från SCB innebär att vi inte kan aggregera alla länder som sannolikt har huvudsakligen slaviska efternamn till en enda kategori.

Den generella slutsatsen på basis av dessa data blir ändå att det är ganska lätt att identifiera en persons födelseregion på basis av det ursprungliga efternamnet. En rimlig hypotes är att det också bör vara möjligt att koppla ihop efternamn och födelseregion för gruppen Icknamnbytare, men kanske i något mindre utsträckning.

⁹ Mohammed (1019), Mohammad (833), Mohamad (344), Mehmet (17), Mahammad (8).

4.5 De observerade löneinkomsternas utveckling över tid för Namnbytare och Icke-namnbytare

I detta avsnitt ges en beskrivning av hur de genomsnittliga inkomsterna utvecklats under varje enskilt år under perioden 1990–2001.¹⁰ De som bytt från namn i kategorierna Asien/Afrika eller Slavisk under perioden 1994–1997 jämförs med kontrollgruppen Icke-namnbytare, som består av personer födda i motsvarande regioner i världen.

Genomsnittsvärden på centrala variabler för Namnbytare respektive kontrollgrupp av Icke-namnbytare (asiatiska, afrikanska eller slaviska namn och länder)*. Standardavvikelser inom parentes.

	Namnbytare	Icke-namnbytare kontrollgrupp
Årlig inkomst 1990–1993, före ^a ett eventuellt namnbyte (tusentals kronor)	57,0 (57,7)	58,3 (56,8)
Årlig inkomst 1998–2001, efter ^a ett eventuellt namnbyte (tusentals kronor)	105,9 (105,2)	92,4 (94,9)
Ålder 1990 (år)	30 (6)	32 (8)
Utbildningsnivå, andel		
Lägre än gymnasium	0,23	0,31
Gymnasium	0,51	0,45
Högre än gymnasium	0,14	0,16
Okänd	0,12	0,08
Kvinna (andel)	0,40	0,48
Boende i storstad (andel)	0,70	0,65
Senaste invandringsår	1982 (7)	1982 (7)
Antal observationer	159	69 988

* Namnbytare avser enbart det begränsade urvalet, se avsnitt 4.2.

^a Inkomst före respektive efter namnbyte avser genomsnittliga årsinkomster baserade på perioden 1990–1993 respektive 1998–2001.

Tabell 3

¹⁰ De genomsnittliga årsinkomsterna är uttryckta i 2000 års priser.

Bakgrundsegenskaper

Inledningsvis presenterar vi bakgrundsegenskaper för de två kategorierna Namnbytare och Icke-namnbytare. Som framgår av tabell 3 är det inga större skillnader i inkomster och bostadsregion mellan Namnbytare och Icke-namnbytare. Den enda statistiskt säkerställda skillnaden mellan de två kategorierna är ålder, där Namnbytare i genomsnitt är två år yngre.¹¹

Tre frågor

I studien av inkomstutvecklingen är vi intresserade av att belysa följande tre frågor:

1. Har Namnbytare och Icke-namnbytare liknande inkomster i perioden före namnbytet, det vill säga åren 1990–1993? Om så är fallet indikerar detta att Namnbytare och Icke-namnbytare liknar varandra under den period som föregår namnbytet.
2. Går utvecklingen av inkomsterna för de båda grupperna isär efter det att namnbyterna bytt namn, det vill säga efter åren 1998–2001? Om så är fallet finns en antydning att namnbyte kan ha en effekt på inkomstutvecklingen.
3. Om inkomstutvecklingen går isär, uppstår skillnaderna i mitten eller i slutet av namnbytesperioden 1994–1997?

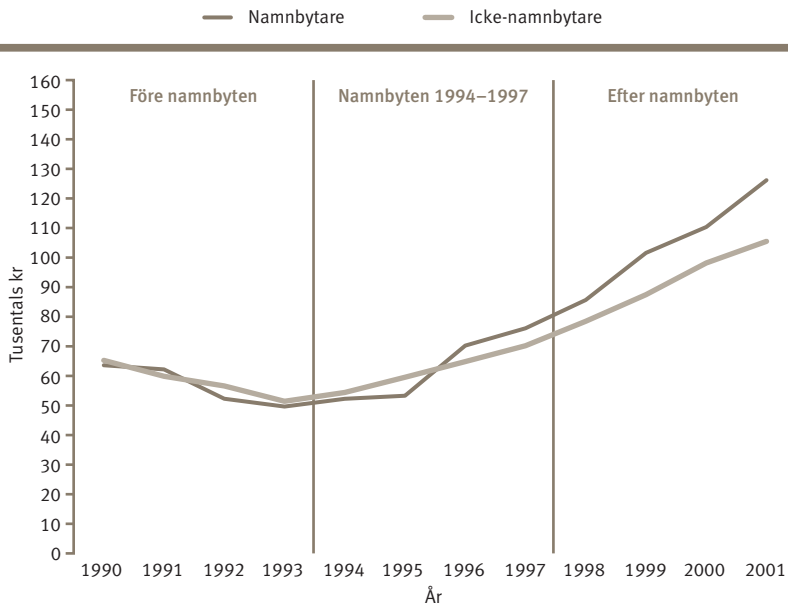
I mitten av namnbytesperioden har ju endast en del av namnbyterna övergivit sina ursprungliga efternamn, medan samtliga har bytt namn när perioden är slut.

Svaret på denna fråga är viktigt eftersom det röjer huruvida en eventuell skillnad i inkomstutvecklingen är nära länkad till tidpunkten för namnbytet, eller om denna skillnad kan knytas till att de båda grupperna är olika varandra i viktiga avseenden som vi inte kan observera i data.

Figur 1 visar hur de genomsnittliga årsinkomsterna utvecklades under åren 1990–2001 för Namnbytare och Icke-namnbytare. För båda grupperna föll den genomsnittliga inkomsten mellan 1990 och 1993.

¹¹ Skillnaderna i bakgrundsegenskaper mellan Namnbytare och Icke-namnbytare har analyserats med logistisk regression.

De genomsnittliga observerade årsinkomsterna för Namnbytare och en kontrollgrupp av Icke-namnbytare

Figur 1

Not: Inkomsterna är uttryckta i 2000 års priser.

Detta sammanfaller med att den svenska ekonomin i början av 1990-talet gick igenom den djupaste krisen sedan 1930-talets depression. Med största sannolikhet drabbades både Namnbytare och Icke-namnbytare av den kraftigt ökande arbetslösheten, vilket avspeglas i deras sjunkande inkomster under samma period. Båda grupperna är utrikes födda och medelåldern är bara 30–32 år. Arbetslösheten drabbade särskilt utrikes födda och ungdomar. Inkomstfallet under denna period var lika stort för Namnbytare och Icke-namnbytare. De båda gruppernas genomsnittliga inkomster följer varandra väl under åren 1990–1993 – båda två faller från ungefär samma nivå och ungefär i samma takt, vilket innebär att det är rimligt att använda Icke-namnbytare som en kontrollgrupp.

Reallönerna i sin helhet ökade kraftigt i den svenska ekonomin under andra hälften av 1990-talet. Detta återspeglas i att de genomsnittliga inkomsterna för båda grupperna börjar öka efter år 1995. Men ökningen är betydligt kraftigare för Namnbytare. Detta antyder att byten av utländskt klingande efternamn till svenskt klingande kan ha en positiv inverkan på namnbytarens möjligheter på arbetsmarknaden.

Under perioden 1994–1997 sker namnbytena gradvis.¹² År 1995 hade över hälften (59 procent) av Namnbytare bytt namn, men först år 1997 hade samtliga namnbyten ägt rum. Namnbytares genomsnittsinkomster under åren 1994–1996 är därför till viss del baserade på inkomsterna hos personer som ännu inte bytt efternamn.

Det är ingen klar skillnad i genomsnittliga inkomster förrän år 1996, det vill säga efter att majoriteten (84 procent) av Namnbytare bytt efternamn. Först från och med år 1996 jämförs två mer olika grupper där olikheten består i att den stora majoriteten i den ena gruppen har bytt namn men ingen har bytt namn i den andra. Att skillnaderna i inkomstutveckling så väl följer tidpunkten för namnbytet är en indikation på att det är namnbytet som påverkar utvecklingen och inte andra egenskaper som vi inte kan observera i våra data. Även detta tyder på att Icke-namnbytare är en väl vald kontrollgrupp.

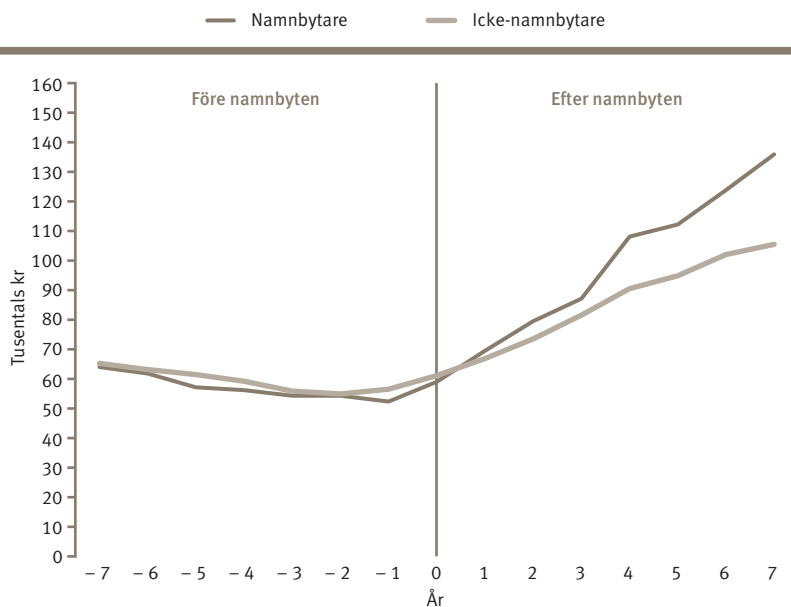
Inkomster före och efter året för namnbytet

För att mer precist jämföra hur inkomsterna har utvecklats före och efter namnbytet måste vi använda ett annat mått än den konventionella kalendertiden. Istället sätter vi det år som en viss Namnbytare ändrade sitt efternamn till år 0. Året före namnbytet sätts till -1, året dessförinnan till -2, och så vidare. Året efter namnbytet sätts till 1, året där efter till 2 och så vidare, se figur 2.

Figur 2 visar tydligt att åren innan namnbytet sker så förändras inkomsterna för Namnbytare och Icke-namnbytare på ungefär samma sätt. Strax efter tidpunkten för namnbytet börjar däremot inkomsterna för Namnbytare att öka något snabbare än för Icke-namnbytare. Den snabbare inkomstökningen hos Namnbytare är speciellt uttalad fyra år efter namnbytet.

¹² Ungefär 28, 31, 25 respektive 16 procent av Namnbytare ändrade sina efternamn 1994, 1995, 1996 respektive 1997.

De genomsnittliga observerade årsinkomsternas utveckling för Namnbytare och en kontrollgrupp av Icke-namnbytare¹³.

Figur 2

År 0 = det år då namnbytet ägde rum (1994, 1995, 1996 eller 1997)
Not: Inkomsterna är uttryckta i 2000 års priser.

Påverkas alla inkomstagare lika mycket?

Hittills har vi enbart studerat skillnader i genomsnittlig inkomst för hela gruppen Namnbytare. En viktig fråga är om byte av efternamn påverkar den framtida inkomstutvecklingen på samma sätt för personer med riktigt låga löner som för de med något högre löner?

En rimlig hypotes är att bytet till ett svenskt klingande namn har störst betydelse i de lägre inkomstskikten. De ekonomiska incitamenten att överge sitt efternamn är sannolikt ganska svaga hos de utrikes

¹³ Figur 2 har konstruerats enligt tillvägagångssättet i Ayres & Levitt (1998). Beräkningen av inkomstutvecklingen innebär att inkomsterna utgör genomsnitt för fyra verkliga kalenderår. Så är t.ex. inkomsterna år 1 genomsnittet för inkomsterna åren 1995, 1996, 1997 och 1998 för dem som bytte namn år 1994, 1995, 1996 respektive 1997. I kontrollgruppen är inkomsterna viktade genomsnitt, där vikterna är baserade på hur stor andel som bytte namn respektive år.

födda som redan har en stark förankring på arbetsmarknaden och en högre inkomst än gruppens genomsnitt.

Vi har därför delat in Namnbytare och Icke-namnbytare i olika inkomstintervall (percentiler). Percentil 100 består av den hundradel av gruppen i vårt urval som har de allra högsta inkomsterna. Percentil 50 (medianen) ligger exakt i mitten av inkomstfördelningen. I lägre percentiler finns de som har inkomster lägre än medianen eller till och med ingen inkomst alls. De 20 procenten med lägst inkomst i vårt urval har noll i inkomst.

Sambanden mellan namnbyte och inkomstutveckling för olika typer av inkomsttagare illustreras i figur 3 med hjälp av kvoter.¹⁴ Om Namnbytare och Icke-namnbytare skulle ha exakt samma inkomst blir kvoten lika med 1. Värdet högre än 1 innebär att Namnbytare har högre inkomst och värdet mindre än 1 innebär att Namnbytare har lägre inkomst än Icke-namnbytare.

Två serier över dessa kvoter redovisas i figuren, dels inkomsterna under perioden före samtliga namnbyten (åren 1990–1993) och dels inkomsterna åren efter samtliga namnbyten (1998–2001). Kvoterna är beräknade på 30:e till 100:e percentilen i respektive grupps inkomstfördelning.¹⁵ De mörka staplarna i figuren visar inkomsterna för blivande Namnbytare i förhållande till Icke-namnbytare under åren före namnbytet. Som framgår av figuren ligger kvoten under åren före namnbytet nära värdet 1 oavsett om namnbytare är låg- eller höginkomsttagare.

Men i perioden efter namnbytet är inkomsterna högre för Namnbytare än för Icke-namnbytare, det vill säga de ljusa staplarna har värden som är högre än 1. Av figuren framgår tydligt att denna inkomstförbättring endast gäller för mer lågavlönade Namnbytare.

De Namnbytare som var bland de allra mest lågavlönade före namnbytet (det vill säga fanns i den 30:e percentilen) tjänar efter namnbytet nästan tre gånger så mycket som motsvarande lågavlönade Icke-namnbytare (kvoten efter namnbyte = 2,8). Sambandet mellan namnbyte och inkomstökning avtar ju högre upp i inkomstfördelningen Namnbytare befann sig innan de övergav sina ursprungliga efternamn. De Namn-

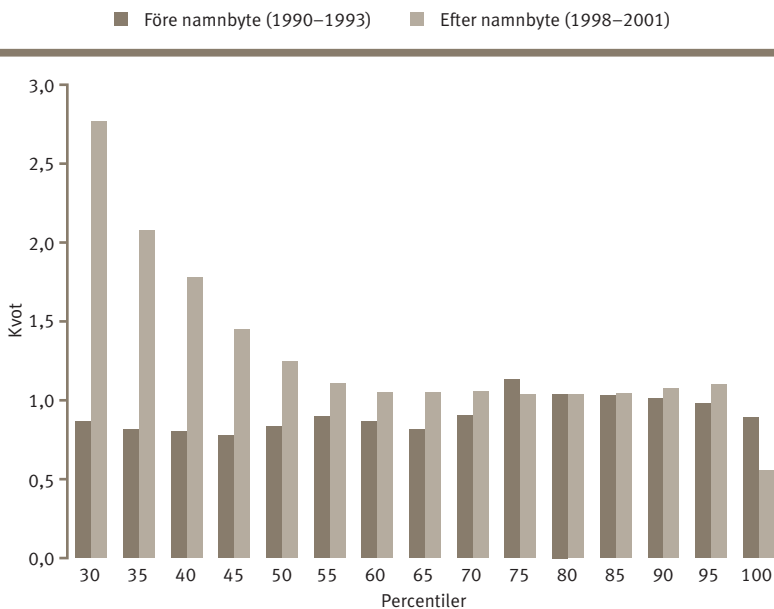
14 Kvoten = Namnbytares inkomst dividerad med Icke-namnbytares inkomst.

15 I de lägre percentilerna (1-20) är inkomsterna före namnbytet lika med 0, vilket innebär att det inte går att beräkna några kvoter.

bytare som låg strax över mitten av inkomstfördelningen (mellan 55:e och 70:e percentilen) hade före namnbytet minst 10 procent lägre inkomster än Icke-namnbytare. Efter att de övergivit sina ursprungliga efternamn har Namnbytare 5–10 procent högre inkomster än dem som inte bytt namn.

För de 25 procent relativt sett högre avlönade inom gruppen Namnbytare (percentil 75–100) finns inget samband mellan byte av namn och hur inkomsten därefter utvecklats (det vill säga kvoterna är nära 1 både före och efter namnbytet).

Observerade kvoter mellan Namnbytares och en kontrollgrupp av Icke-namnbytares inkomster åren före respektive åren efter namnbytet

Figur 3

Kvoterna är uppdelade på den 30:e till den 100:e percentilen i inkomstfördelningen

Not: I den 25:e percentilen är kvoten så hög som 16 efter namnbytet, vilket innebär att figuren skulle bli mindre illustrativ då skalan på Y-axeln måste gå från 0 ända upp till 16. Den 25:e percentilen är dock med i de ekonomiska skattingarna, vars resultat redovisas i tabell 4.

5 Beräknade effekter av namnbyte på löneinkomsternas utveckling

MÖNSTREN I DE TRE FIGURERNA i avsnitt 4, som är baserade på data på observerade inkomster, tyder på att Namnbytare och Icke-namnbytare hade en liknande inkomstutveckling fram till tidpunkten då Namnbytare byter efternamn. Efter denna tidpunkt förefaller det som om Namnbytarens inkomster ökar något mer jämfört med den andra gruppen.

Sammantaget tyder detta på att gruppen Icke-namnbytare utgör en väl vald kontrollgrupp till Namnbytare. Det förefaller också som om namnbyte påverkar inkomsterna mer i de lägre delarna av inkomstfördelningen än i de högre. Det innebär att den fortsatta analysen bör innefatta skillnader i inkomstutveckling i olika skikt i inkomstfördelningen och inte enbart hur den genomsnittliga inkomsten förändras.

5.1 Metod

I detta avsnitt använder vi ekonometriska metoder för att analysera om byte från ett utländskt klingande till ett svenskt klingande har några effekter på inkomsten och hur stora dessa effekter i så fall uppskattas vara. En utförlig metodredogörelse finns i Arai & Skogman Thoursie (2006). Här ges endast en kortfattad och förenklad presentation.

De metoder som används är så kallade "difference-in-difference ekvationer", där skillnaderna i inkomster mellan Namnbytare och Icke-namnbytare före och efter namnbytet kan ses som en effekt av själva namnbytet.

Bakgrundsegenskaper som finns i våra data

För både Namnbytare och kontrollgruppen Icke-namnbytare gäller att inga av de bakgrundsegenskaper vi har i våra data förändras under den studerade perioden. Varken Namnbytare eller Icke-namnbytare ändrar kön, födelseår, födelseland, invandringsår eller utbildningsnivå. Det enda som ändras är att Namnbytare byter sina efternamn medan Icke-namnbytare behåller sina ursprungliga efternamn. Ett undantag finns här: det är möjligt att individerna i våra data har bytt bostadsort och

att detta kan påverka inkomsterna. De kontroller vi gjort för byte av bostadsort visar dock att detta inte påverkar resultaten.

Som vi visat i tabell 3 ovan, finns det vissa skillnader i bakgrundsegenskaper mellan Namnbytare och Icke-namnbytare. Det är möjligt att inkomstutvecklingen under början av 1990-talet (1990–1993) och slutet av 1990-talet (1998–2001) kan skilja sig mellan yngre och äldre, mellan män och kvinnor eller mellan lågutbildade och högutbildade. Det är till exempel inte otänkbart att yngre personer hade en bättre inkomstutveckling än de som är något äldre under den relativt goda arbetsmarknadskonjunkturen under slutet av 1990-talet. För att utesluta att skillnader i ålder, kön etc. har påverkat resultaten har vi använt en mängd ekonometriska kontroller. En utförlig redogörelse för dessa metoder finns i Arai & Skogman Thoursie (2006). Resultaten påverkas endast i mycket liten utsträckning när dessa kontrollmetoder använts.

Är det namnbytet som är orsak till inkomstförändringen?

En avgörande fråga är om våra resultat kan tolkas kausalt, det vill säga är det namnbytet och ingen annat som är orsak till inkomstutvecklingen?

En möjlig förklaring till samband mellan namnbyte och inkomstutveckling skulle kunna vara att egenskaper som vi inte kan observera i våra data har förändrats under den tidpunkt som namnbytet inträffar. Om sådana egenskaper endast har förändrats hos Namnbytare eller förändrats på olika sätt för Namnbytare och Icke-namnbytare, så kan det vara denna eller dessa icke observerade egenskaper som är orsak till att inkomstutvecklingen skiljer sig åt. På grundval av våra data går det inte att utesluta att sådana icke observerade egenskaper ligger bakom inkomstutvecklingen.

Problemet om resultaten kan tolkas kausalt eller inte gäller all icke-experimentell kvantitativ forskning. Det är därför viktigt att överväga vilka dessa icke observerade egenskaper skulle kunna tänkas vara?

Om individerna har av oss okända egenskaper som både påverkar deras duglighet i arbetslivet och deras sannolikhet att byta namn, skulle det kunna vara denna okända egenskap som ligger bakom inkomstutvecklingen och inte namnbytet. Det är dock svårt att föreställa sig vilken slags egenskaper som påverkar inkomsterna enbart efter namnbytet och inte under perioden före namnbytet.

En ytterligare förklaring skulle kunna vara att Namnbytare förändrat sig på något sätt under samma tidpunkt som namnbytet och att det är denna förändring – och inte namnbytet – som är orsak till inkomstutvecklingen. Frågan är då vilka troliga mekanismer som kan ligga bakom att både namnbytet och förändringen i egenskaper inträffar samtidigt. Ett tänkbart scenario skulle kunna vara att namnbytet stärkt individens självförtroende och att han eller hon därigenom söker fler jobb eller söker sig till mer kvalificerade jobb. Denna förklaring är endast möjlig om det finns negativa värderingar av utländskt klingande namn bland majoritetsbefolkningen, vilket för oss tillbaka till att det är efternamnet och bytet av efternamn som haft betydelse.

Sammantaget finner vi det osannolikt att av oss okända egenskaper har förändrats på olika sätt bland Namnbytare och Icke-namnbytare under samma tidpunkt som namnbytet inträffat. Vår hypotes är därför att skillnader i inkomstutveckling före och efter namnbytet är en effekt av namnbytet.

5.2 Perioden före jämfört med perioden efter namnbytet

Namnbytarens genomsnittliga årsinkomst perioden före namnbytet (1990–1993) var 57 000 kronor och ökade till 106 000 kronor perioden efter namnbyte (1998–2001). Detta innebär att den årliga inkomstökningen var 49 000 kronor. Motsvarande ökning för dem som inte bytte namn är 34 000 kronor. En uppskattning av den genomsnittliga effekten av att byta namn blir således 15 000 kronor (49 000–34 000) vilket är en inkomstökning på 26 procent (15 000/57 000). Effekten är signifikant på 10-procentsnivån. För en mer detaljerad redovisning av alla resultat hänvisas till forskningsrapporten Arai & Skogman Thoursie (2006). Resultaten sammanfattas här i tabell 4.

5.3 Jämförelse år för år

I stället för att jämföra de genomsnittliga inkomsterna under hela perioden före namnbytet med de genomsnittliga inkomsterna under hela perioden efter namnbytet, använder vi här en alternativ metod.

Det alternativa sättet är att utnyttja alla åren och till exempel studera inkomstutvecklingen varje år 1995–2001 för dem som bytte namn år 1994. Jämförelsen görs återigen med dem som inte bytt namn.

Principen är densamma som tidigare, men vi kan på det här sättet utnyttja fler observationer. Dessutom används även inkomstutvecklingen under åren 1994–1997 då fler och fler för varje år byter namn. Detta innebär att Namnbytare jämförs med Icke-namnbytare, men under åren 1994–1997 ingår bland Namnbytare även personer som ännu inte bytt namn. På så sätt kommer storleksordningen på effekten av namnbyte på förvärsinkomst att bli lägre, eftersom det är först i slutet av namnbytarperioden som samtliga har bytt namn.

Resultaten av det alternativa beräkningssättet visar att effekten av att byta namn är 10 000 kronor om året. Tack vare att vi kan använda fler observationer blir nu effekten i högre grad statistiskt signifikant (1 procents signifikansnivå).

5.4 Ökar effekten med tiden?

En fördel med att använda den alternativa metoden (där samtliga år ingår i analysen) är att vi också kan undersöka om effekten av namnbyte blir större med tiden. Redan i figur 2 kunde vi se en tendens till att det observerade inkomstgapet mellan Namnbytare och Icke-namnbytare ökade med tiden.

Resultaten av beräkningarna visar tydligt att effekten av att byta namn blir signifikant större med tiden. Effekten är större 3–4 år efter namnbyte jämfört med 1–2 år efter och ännu större när det gått 5 år eller mer efter namnbytet. I och med att vi har data endast fram till 2001 kan vi inte säga något om hur effekten ser ut i ett ännu längre perspektiv (den längsta perioden efter namnbyte är för dem som bytte namn 1994 som vi kan följa 7 år efter namnbytet).

5.5 Är effekterna olika beroende på vilken inkomst man hade från början?

En fråga vi ställer oss är om effekten av att byta namn skiljer sig mellan personer som har en hög eller låg inkomst i relation till resten av gruppen? Kan det exempelvis vara så att namnbyte hjälper personer som har särskilt svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, men att det inte spelar lika stor roll för dem som redan har en starkare koppling till arbetsmarknaden. De årliga inkomsterna påverkas ju inte enbart av en löneförhöjning eller ett mer välbetalt jobb. Årsinkomsten ökar också

för den som går från deltid till heltid eller från tillfälliga jobb med mellanliggande arbetslöshetsperioder till fasta jobb.

Ett sätt att undersöka detta är att använda olika inkomstnivåer som mått på hur etablerad man är på arbetsmarknaden och sedan uppskatta hur namneffekten ser ut vid dessa olika nivåer.

Vi använder här vår första metod, det vill säga vi jämför de genomsnittliga inkomsterna hela perioden före namnbyte (1990–1993) med hela perioden efter namnbyte (1998–2001). Hur inkomsterna förändrats för Namnbytare och Icke-namnbytare jämförs här vid olika delar av inkomstfördelningen.

Vi kan exempelvis studera hur inkomsten för Namnbytare förändrats jämfört med Icke-namnbytare vid extremt låga inkomster såsom den 25:e percentilen. Värdet på inkomsten vid den 25:e percentilen delar inkomstfördelningen i två delar där 25 procent har lägre inkomst än detta värde och 75 procent har högre. Effekten kan sedan på motsvarande sätt uppskattas vid olika percentiler.

I tabell 4 redovisar vi namneffekten vid vart femte percentil från den 25:e upp till den 50:e percentilen. Effekter av namnbyte vid percentiler under den 25:e och över den 50:e är inte statistiskt signifikanta.

Inkomstökningen på grund av namnbyte för individer vid den 25:e percentilen är 15 000 kronor per år. Beaktar vi inkomstnivåer lite högre

Olika beräknade effekter av att byta namn

	Årlig beräknad effekt i kronor (A)	Årlig inkomst före namnbyte (B)	Ökning i procent $100 \times (A/B)$
Genomsnitt på perioddata	15 000	57 000	26
Genomsnitt på årsdata	10 000	56 000	18
50:e percentilen	23 000	33 000	70
45:e percentilen	28 000	24 000	117
40:e percentilen	30 000	19 000	158
35:e percentilen	25 000	15 000	167
30:e percentilen	18 000	11 000	164
25:e percentilen	15 000	8 000	188

Tabell 4

upp i inkomstfördelningen – men fortfarande rör det sig om låga inkomster i absoluta tal – så ökar effekten i kronor av namnbyte. Vid den 40:e percentilen ger namnbytet 30 000 kronor mer i inkomst per år.

Eftersom inkomsterna i de lägre delarna av inkomstfördelningen är extremt låga innebär detta att den procentuella effekten av namnbyte vid dessa låga inkomster blir mycket hög. Resultaten visar generellt att effekten av namnbyte framförallt finns i den lägre delen av inkomstfördelningen. De skattade effekterna av namnbyte vid percentiler över den 50:e är ju inte statistiskt signifikanta.

6 Sammanfattning

I DENNA UPPSATS STUDERAR VI byten från utländskt klingande till svenskt klingande efternamn och namnbytet samband med individernas löneinkomster.

Den teoretiska ramen runt analyserna består dels av teorier om namn och sociala värderingar och dels av teorier om preferensdiskriminering och statistisk diskriminering. Med utgångspunkt i teorier om namn och sociala värderingar är det tänkbart att en person överger sitt utländskt klingande efternamn och byter till ett namn som låter svenskt, eftersom han eller hon uppfattar att majoritetssamhället har en negativ värdering av utländska namn. Om en sådan negativ värdering finns, innebär det en kostnad för den som har ett namn som klingar utländskt. Kostnaden kan bestå i obehagligt bemötande eller i svårigheter att få ett arbete eller att få vissa typer av arbeten.

Om arbetsgivare har motstånd mot att anställa personer från vissa delar av världen ger efternamnet signaler om i vilken del av världen en individ är född. Ett sådant motstånd kan antingen bero på att arbetsgivare (eller medarbetare eller kunder) ogillar personer från vissa delar av världen. Men det kan också bero på att arbetsgivare uppfattar att det är förenat med höga kostnader att fastställa skickligheten och dugligheten hos personer som inte är födda i Sverige, kanske i synnerhet hos dem som är födda i länder utanför Europa. Även detta senare fall är en form av diskriminering (kallas i nationalekonomisk teori för statistisk diskriminering) eftersom en arbetssökande inte bedöms efter sina individuella meriter och egenskaper utan efter mer eller mindre välgrundade uppfattningar av genomsnittliga egenskaper hos personer som inte är födda i Sverige.

De data vi använder för att studera samband mellan byte av efternamn och inkomster kommer från Patent- och registreringsverket och Statistiska centralbyrån. De visar att personer födda i länder i Afrika (främst Nordafrika), Asien (främst Mellanöstern) eller i länder där slaviska språk talas är överrepresenterade bland dem som byter från utländskt

till svenskt klingande namn. Anmärkningsvärt är den höga frekvensen av byten från efternamnet Mohammed. Resultatet antyder att personer från dessa länder uppfattar att majoritetssamhället har en negativ värdering av deras efternamn i betydligt högre utsträckning än personer som är födda i till exempel Finland eller i spansktalande länder.

De analyser vi gjort av sambanden mellan namnbyte och inkomster avser endast individer som är födda i länder i Afrika, Asien eller i slaviska länder. Det huvudsakliga resultatet är att de som överger sitt utländskt klingande namn och byter till ett svenskt klingande namn får högre inkomster efter namnbytet. Resultatet är baserat på inkomstutvecklingen före och efter namnbytet för dem som bytt namn jämfört med inkomstutvecklingen hos en kontrollgrupp av Icke-namnbytare födda i samma delar av världen.

I genomsnitt medför ett byte av namn att årsinkomsten ökar med mellan 10 000 och 15 000 kronor. Det är här mycket stora skillnader mellan dem som hade extremt låga och dem som hade något högre inkomster innan de bytte namn. Inkomsterna ökar mest för dem som i utgångsläget hade mycket låga inkomster. För de med relativt sett högre inkomster finns inga effekter av namnbyte på de framtida inkomsterna. En tänkbar förklaring till detta mönster kan vara att de med relativt sett högre inkomster redan är så etablerade på den svenska arbetsmarknaden att deras efternamn inte har någon betydelse.

En viktig fråga är om dessa resultat kan ges en kausal tolkning, det vill säga är inkomstökningen en direkt effekt av namnbytet eller finns det andra förklaringar? Dessa andra förklaringar skulle kunna vara för oss okända egenskaper hos Namnbytare som både påverkar deras produktiva förmåga på arbetsmarknaden och deras sannolikhet att byta namn. Det är dock osannolikt att sådana egenskaper skulle förändras för enbart Namnbytare just vid samma tidpunkt som namnbytet inträffar.

En tänkbar orsak till våra resultat är att personer från dessa delar av världen är utsatta för diskriminering på arbetsmarknaden och att namnbytet har påverkat arbetsgivares rekryteringsbeteende eller deras bedömning av redan anställdas duglighet.

En annan tänkbar orsak är att Namnbytare har ändrat sitt beteende efter namnbytet. Ett namnbyte skulle kunna tänkas medföra ökat själv-

förtroende och en därmed sammanhängande förändring i förväntningarna om chanserna på arbetsmarknaden. En sådan förändring skulle i sin tur kunna tänkas leda till att individen söker fler jobb och kanske mer kvalificerade jobb än tidigare. Om så är fallet är individens ändrade förväntningar ett resultat av majoritetssamhällets negativa värderingar av utländskt klingande namn och att individen har förväntat sig att bli diskriminerad på arbetsmarknaden på grund av sitt namn.

Referenser

- Aguilar, R. och Gustafsson, B., 1994, "Immigrants in Sweden's labour market during the 1980s", *Scandinavian Journal of Social Welfare*, No. 3, sid. 139–147.
- Ahmed, A., 2004, "Vad säger ett efternamn? En experimentell studie av etnisk diskriminering.", bilaga till Integrationsverket *Rapport Integration* 2003.
- Aigner, D. J. och Cain, G., 1977, "Statistical Theories of Discrimination in the Labor Market", *Industrial and Labor Relations Review*, Vol. 30, sid. 175–187.
- Arai, M. och Skogman Thoursie, P., 2005, "Social Taste for Immigrant Names: An Empirical Examination of Surname Change and Earnings", stencil, Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet, Stockholm. Kan laddas ned från <http://people.su.se/~ma> eller <http://people.su.se/~pskog>.
- Arai, M. och Vilhelmsson, R., 2004, "Unemployment-Risk Differentials Between Immigrant and Native Workers in Sweden", i *Industrial Relations*, Vol. 43, sid. 690–699.
- Arai, M.; Regnér, H. och Schröder, L., 1999, Är arbetsmarknaden öppen för alla?, Bilaga 6 till *Långtidsutredningen* 1999, SOU 2000:7. Fritzes, Stockholm.
- Arai, M.; Schröder, L. och Vilhemsson, R., 2000, *En svartvit arbetsmarknad – en ESO-rapport om vägen från skola till arbete*. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), Ds 2000:47.
- Ayres, I. och Levitt, S. D., 1998, "Measuring Positive Externalities from Unobservable Victim Precaution: An Empirical Analysis of Lojack", i *Quarterly Journal of Economics*, Vol. 113, No. 1, sid. 43–77.
- Becker, G. S., 1957, *The Economics of Discrimination*. 2:a upplagan (reviderad 1971). University of Chicago Press, Chicago.
- Behtoui, A., 2004, "Unequal Opportunities for Young People with Immigrant Backgrounds in the Swedish Labour Market" i *Labour*, nr. 4 årgång 18.

- Behtoui, A., 2006, "Om de hade på rätt plats födda föräldrar. Om ungdomar med utländsk bakgrund i det svenska utbildningssystemet och på den svenska arbetsmarknaden", expertbilaga till *Rapport Integration* 2005.
- Bertrand, M. och Mullainathan, S., 2004, "Are Emily and Greg More Employable than Lakisha and Jamal? A Field Experiment on Labor Market Discrimination", *American Economic Review*, Vol. 94, No. 4, sid. 991–1013.
- Edin, P-A. och Åslund, O., 2001, "Invandrare på 1990-talets arbetsmarknad", i *Ofärd i välfärden*, SOU 2001:54, Fritzes, Stockholm.
- Edin, P-A.; LaLonde, R. J. och Åslund, O., 2000, "Emigration of immigrants and measures of immigrant assimilation", *Swedish Economic Policy Review*, Vol. 7, No. 2, sid. 163–204.
- Edin, P-A.; Fredriksson, P. och Åslund, O., 2000, "Settlement policies and the economic success of immigrants", Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet, WP 2000:22.
- Ekberg, J., 1994, "Economic progress of immigrants in Sweden from 1970 to 1990: a longitudinal study", i *Scandinavian Journal of Social Welfare*, No. 3, sid. 148–157.
- Ekberg, J. (red.), 2004, *Egenförsörjning eller bidragsförsörjning? Invandrarna, arbetsmarknaden och välfärdsstaten*. SOU 2004:21,
- Fryer, R. G. och Levitt, S. D., 2004, "The Causes and Consequences of Distinctively Black Names", *Quarterly Journal of Economics*, Vol. 119, No. 3, sid. 767–805.
- Hammarstedt, M. och Palme, M., 2004, "Ekonomisk position bland invandras barn och intergenerationell rörlighet bland olika invandrargrupper" i Ekberg (red.) *Egenförsörjning eller bidragsförsörjning – invandrarna, arbetsmarknaden och välfärdsstaten*. SOU 2004:21
- Hammarstedt, M., 2003, "Arbetsinkomster och socialbidragsberoende bland andra generationens invandrare" i Ekberg, Jan (red.) *Invandring till Sverige – orsaker och effekter*. ACTA Wexionensia, 26.ng
- Integrationsverket, 2006, *Rapport Integration* 2005, Integrationsverket, Norrköping.
- Lieberson, S., 2000, *A Matter of Taste. How Names, Fashions and Culture Change*. Yale University Press. New Haven & London.

- Lindberg, I. och Dahlstedt, M. (red.), 2002, *Det slutna folkhemmet – om etniska klyftor och blågul självbild*. Agoras årsbok 2002. Agora, Stockholm.
- Lund, C.; Bennich-Björkman, L.; Ohlsson, R.; Pedersen, P. J., och Rooth, D-O., 2002, *Arbete? Var god dröj!* Valfärdspolitiska rådets rapport 2002. SNS förlag.
- Lundborg, P., 2000, "Vilka förlorade jobbet under 1990-talet?" i Fritzell, J. (red.), *Välfärdens förutsättningar. Arbetsmarknad, demografi och segregation*. Kommittén Valfärdsbokslut, SOU 2000:37. Fritzes, Stockholm.
- Nekby, L., 2002, "How long does it take to integrate? Employment convergence of immigrants and natives in Sweden", WP 185. FIEF Working Paper Series. FIEF, Stockholm.
- Nekby, L., 2003, "Etnicitet, integration, invandring, mångfald och arbetsmarknaden. En kartläggning av forskningen i Sverige", i *Den nya underklassen – utrikes födda på den svenska arbetsmarknaden*. LO, Stockholm
- Nekby, L. och Özcan, G., 2006, *Utbildning och arbetsmarknad – är den svenska utbildningen lika för alla?*, expertbilaga till *Rapport Integration* 2005.
- Nelander, S.; Acchiardo, M-P. och Goding, I., 2004, *Integration 2004 – fakta och kunskap*. Rapport från LO, Stockholm.
- Nilsson, J., 2004, *Labor market outcomes of second-generation immigrants in Sweden*, D-uppsats, Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet.
- Österberg, T., 2000, *Economic Perspectives on Immigrants and Intergenerational Transmissions*. Doktorsavhandling Nr. 102, Handelshögskolan, Göteborgs universitet, Göteborg.
- Phelps, E. S., 1972, "The Statistical Theory of Racism and Sexism", *American Economic Review*, Vol. 62, sid. 659–661.
- Rashid, S., 2004, *Immigrants' Income and Family Migration*, doktorsavhandling, Umeå Economic Studies, nr. 625.
- Rooth, D-O., 2002, "Adopted Children in the Labour Market – Discrimination or Unobserved Characteristics?" i *International Migration Quarterly Review*, nr. 40, vol. 1.
- SOU 2005:115, *Avidentifiera jobbansökningar – en metod för mångfald*. Betänkande av Anonymitetsutredningen. Fritzes, Stockholm.

- Vilhemsson, R., 2002, "Ethnic Differences in the Swedish Youth Labor Market" i *Wages and Unemployment of Immigrants and Natives in Sweden*. Doktorsavhandling. Institutet för social forsknings avhandlingsserie, nr. 56.
- Wadensjö, E., 1997. "Invandrarkvinnors arbetsmarknad", i Persson, I. och Wadensjö, E. (red.), *Glastak och glasväggar? Den könssegregerade arbetsmarknaden*, SOU 1997:137. Fritzes, Stockholm.
- Watkins, S. C. och London, A. S., 1994, "Personal Names and Cultural Change: A Study of the Naming Patterns of Italians and Jews in the United States in 1910", *Social Science History*, Vol. 18, No. 2, Sid. 169–209.
- Zegers de Beijl, R. (red.), 2000, *Documenting discrimination against migrant workers in the labour market. A comparative study of four European countries*. International Labour Organisation, Genève.

